ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ડિસેમ્બર – 2010
ફકત સ્પે. બી. એડ્. (દ્વિતિય વર્ષ) સત્રાંત પરીક્ષા

અભ્યાસક્રમ	: Sp. B.Ed.	નોધણી નંબર : ....
પાઠયક્રમ	: SESM-02	
વિષય	: મંદબુદ્ધિતા તેના વિદ્યાકીય પાસાં	
તારીખ	: 24/12/2010 (શુક્રવાર)	
સમય	: 11:00 TO 2:00	કુલ ગુણ : 80

સૂચના :
(1) દરેક પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે. પ્રશ્નોના આંતરીક વિકલ્પ હોઈ પણ શકે અને ન પણ હોઈ શકે.
(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 10 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 1 ગુણ રાખેલ છે. તેના ઉત્તર એક શબ્દ / વૈજ્ઞાનિક શબ્દ / ચિહ્ન દ્વારા આપવાના રહેશે.
(3) પ્રશ્ન ક્રમાંક 11 થી 15 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 2 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર વધુમાં વધુ એક વાકયમાં આપવાના રહેશે.
(4) પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 20 નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 5 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 60 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(5) પ્રશ્ન ક્રમાંક 21 થી 22 લાંબા ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 10 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 100 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(6) પ્રશ્ન ક્રમાંક 23 ખૂબ જ લાંબા ઉત્તરવાળો પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન નાં 15 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નનો ઉત્તર 200 શબ્દોમાં હોવા જોઈએ.

<u>વિભાગ–૧</u>

પ્રશ્ન–૧ કયારે ____________ પ્રભાવિત થાય છે, ત્યારે પેરાપ્લોજિયા કહેવાય છે.
પ્રશ્ન–૨ ___________ એક પ્રાથમિક પુનર્બલનનું ઉદાહરણ છે.
પ્રશ્ન–૩ 3 A'S ___________________ છે.
પ્રશ્ન–૪ એક મૂક બાળક ___________ કરી શકે છે.
પ્રશ્ન–૫ પી. કે. યુ. નું પુરુ નામ __________________ છે.
પ્રશ્ન–૬ સ્નાયુતંત્ર એક __________________ નામનાં શીટ થી ઢાંકેલું હોય છે.
પ્રશ્ન–૭ સૌથી વધારે બાળકો ______________ વર્ષની આયુ દરમ્યાન એમનો પહેલો શબ્દ બોલી લે છે.
પ્રશ્ન–૮ પ્રમસ્તિષ્ક પક્ષઘાતમાં ફકત પગ જ પ્રભાવિત થયું હોય તો તેને ___________________ કહેવાય છે.
પ્રશ્ન–૯ મસ્તિષ્ક __________ નામનાં બિલિયન નર્વ સેલથી બનેલું હોય છે.
પ્રશ્ન–૧૦ I E P નું પુરુ નામ ________ છે.

<u>વિભાગ–૨</u>

પ્રશ્ન–૧૧ વિકાસના બે નિયમો દર્શાવો.
પ્રશ્ન–૧૨ મધ્ય મસ્તિષ્કનું કાર્ય શું છે ?
પ્રશ્ન–૧૩ પ્રમસ્તિત્કિય પક્ષધાતના બે પ્રકાર જણાવો.
પ્રશ્ન–૧૪ વ્યવહાર પરિવર્તન શું છે ?
પ્રશ્ન–૧૫ સેરિબ્રો સ્પાઈનલ ફ્લ્યુઈડ ના બે કાર્ય દર્શાવો.

<u>વિભાગ–૩</u>

પ્રશ્ન–૧૬ ઓપરેન્ટ કન્ડિશનિંગનું વર્ણન કરો.
પ્રશ્ન–૧૭ સેરિબ્રેલમના કાર્યોની ચર્ચા કરો.
પ્રશ્ન–૧૮ ભાષાગ્રાહ્યતાના વિકાસ માટે ત્રણ ક્રિયાઓ દર્શાવો.
પ્રશ્ન–૧૯ મસ્તિષ્કના મુખ્ય ક્ષેત્ર કયા છે તેનું વર્ણન કરો.
પ્રશ્ન–૨૦ ક્રિટિનિઝમના કલિનિકલ રૂપ લખો.

વિભાગ–૪

પ્રશ્ન–૨૧ ભાષા વિકાસ એટલે શું ? ભાષા વિકાસ સાથે જોડાયેલા પરિબળોનું વર્ણન કરો.

અથવા

સ્નાયુઓના વિકાસમાં અવરોધ વિષેની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન–૨૨ સી. પી. એટલે શું ? સી. પી. ના કારણો અને પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

અથવા

રંગસૂત્રો શું છે ? તેમની અસાધારણતાના લક્ષણો સાથે સૂચિ બનાવો.

વિભાગ–૫

પ્રશ્ન–૨૩ અનિચ્છનીય(અનઅપેક્ષિત) એ અપેક્ષિત વર્તન એટલે શું ? વર્તનનાં મૂલ્યાંકનમાં કયા સાધનોનો ઉપયોગ થાય છે ?

અથવા

ચિકિત્સકીય હસ્તક્ષેપ એટલે શું ? અને એની ભૂમિકાનું વર્ણન કરો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ડિસેમ્બર – 2010
ફકત સ્પે. બી. એડ્. (દ્વિતિય વર્ષ) સત્રાંત પરીક્ષા

અભ્યાસક્રમ : **Sp. B.Ed.** નોધણી નંબર : ....

પાઠયક્રમ : **SESH-02**

વિષય : શ્રવણક્ષતિ પામેલાનું કર્ણીય અને મૈલિક પુનવર્સન

તારીખ : **24/12/2010** (શુક્રવાર)

સમય : **11:00 TO 2:00** કુલ ગુણ : **80**

સૂચના :

(1) દરેક પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે. પ્રશ્નોના આંતરીક વિકલ્પ હોઈ પણ શકે અને ન પણ હોઈ શકે.

(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક **1** થી **10** ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે **1** ગુણ રાખેલ છે. તેના ઉત્તર એક શબ્દ / વૈજ્ઞાનિક શબ્દ / ચિહ્ન દ્વારા આપવાના રહેશે.

(3) પ્રશ્ન ક્રમાંક **11** થી **15** ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે **2** ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર વધુમાં વધુ એક વાકયમાં આપવાના રહેશે.

(4) પ્રશ્ન ક્રમાંક **16** થી **20** નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 5 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર **60** શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.

(5) પ્રશ્ન ક્રમાંક **21** થી **22** લાંબા ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે **10** ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર **100** શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.

(6) પ્રશ્ન ક્રમાંક **23** ખૂબ જ લાંબા ઉત્તરવાળો પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન નાં **15** ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નનો ઉત્તર **200** શબ્દોમાં હોવા જોઈએ.

<u>વિભાગ–૧</u>

પ્રશ્ન–૧ પીચ, લાઉડનેસ અને અવધિના નિયંત્રણની વિશેષતા ને ________________ કહે છે. (નોન સેગ્મેન્ટલ/સુપ્રા સેગ્મેન્ટલ)

પ્રશ્ન–૨ __________ અને ____________ સ્વર યુગ્મો છે.

પ્રશ્ન–૩ ઉચ્ચારણના તમામ સહાયક અંગોમાં સૌથી સક્રિય અંગ ________________ છે.

પ્રશ્ન–૪ માત્ર પોકેટ હીયરીંગ એઈડમાં જ સ્યુડો–બાયનોરલ ફીટીંગ શકાય છે. (સાચું/ખોટું)

પ્રશ્ન–૫ ડેનિયલ લિંગના પાંચ ધ્વનિ પરિક્ષણ સાથે જોડાતાં **6** ધ્વનિ કયા કયા છે ?

પ્રશ્ન–૬ ગુજરાતી ભાષાના અર્ધસ્વરો કયા કયા છે ?

પ્રશ્ન–૭ કોઈપણ વ્યકિતની શ્રવણખાદ્ય માપવા શું વપરાય છે ?

પ્રશ્ન–૮ શ્રવણ ખાદ્યના માપનનો એકમ ________________ છે. **(dB, Db)**

પ્રશ્ન–૯ શ્વસનતંત્રમાં ________________ અવાજ ઉત્પન્ન કરવામાં અગત્યનો ભાગ ભજવે છે.

પ્રશ્ન–૧૦ **BERA** નું પૂરું નામ જણાવો.

<u>વિભાગ–૨</u>

પ્રશ્ન–૧૧ શ્રવણખાદ્યની માત્રાને આધારે શ્રવણ વિકલાંગતાના પ્રકારો જણાવો.

પ્રશ્ન–૧૨ ભાષાના સેગ્મેન્ટલ પાસામાં સમાવેશ થતા ધ્વનિ જણાવો.

પ્રશ્ન–૧૩ કયા વ્યંજનોની ઉત્પત્તિમાં હવાના પ્રવાહને હોઠ બંધ કરી દે છે ?

પ્રશ્ન–૧૪ ભાષાના વિવિધ માપદંડોની યાદી બનાવો.

પ્રશ્ન–૧૫ સેન્સરી ન્યુરલ હીયરીંગ લોસ ઉદ્ભવવાના કોઈ બે કારણો જણાવો.

<u>વિભાગ–૩</u>

પ્રશ્ન–૧૬ બાહ્ય કર્ણના કાર્ય વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

પ્રશ્ન–૧૭ શ્રવણયંત્રના પ્રકારો જણાવી યાદી બનાવો.

પ્રશ્ન–૧૮ હાઈરિસ્ક ક્રાયટેરિયાં ની વ્યાખ્યા જણાવો.

પ્રશ્ન–૧૯ ઉચ્ચારણની ખામીમાં **SODA** વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

પ્રશ્ન–૨૦ શ્રવણમંદ બાળકોને વાણી શીખવવા ઉપયોગમાં લેવાતા દૃશ્ય/શ્રવ્ય અને સ્પૃશ્ય ઉપકરણો વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

વિભાગ–૪

પ્રશ્ન–૨૧ શ્રવણયંત્રની જાળવણી અને કાળજી વિશે વિસ્તારપૂર્વક લખો. શ્રવણયંત્રની આકૃતિ દોરવી જરૂરી છે.

અથવા

શ્વસનતંત્રનાં નામ નિર્દેશવાળી સ્વચ્છ આકૃતિ દોરી અવાજની ઉત્પત્તિમાં ભાગ લેતા અવયવો વિષે વિસ્તારપૂર્વક જણાવો.

પ્રશ્ન–૨૨ ભાષાના સેગ્મેન્ટલ, નોનસેગ્મેન્ટલ અને સુપ્રાસેગ્મેન્ટલ પાસા વિશે સવિસ્તાર જણાવો.

અથવા

શ્રુતિગમ્ય(સાંભળવા) લાયક ભાષાની લાક્ષણિકતા વિશે જણાવો.

વિભાગ–૫

પ્રશ્ન–૨૩ શાળામાં કયા કયા રેકોર્ડસ જાળવવામાં આવે છે. તેની (શ્રવણવિકલાંગ બાળકોને લક્ષ્યમાં રાખી) ચર્ચા કરો.

અથવા

શ્રવણવિકલાંગ બાળકો શ્રવણયંત્ર પહેરવા આનાકાની કરે છે અથવા પહેરતાં તકલીફ થવાનાં કારણો અને તેના ઉપાયોની ચર્ચા કરો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ડિસેમ્બર – 2010
ફકત સ્પે. બી. એડ્. (દ્વિતિય વર્ષ) સત્રાંત પરીક્ષા

અભ્યાસક્રમ	: Sp. B.Ed.	નોધણી નંબર : ....
પાઠયક્રમ	: SESV-02	
વિષય	: દ્દષ્ટિક્ષતિ વિશે શૈક્ષણિક પરિપ્રેક્ષ્ય	
તારીખ	: 24/12/2010 (શુક્રવાર)	
સમય	: 11:00 TO 2:00	કુલ ગુણ : 80

સૂચના :
(1) દરેક પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે. પ્રશ્નોના આંતરીક વિકલ્પ હોઈ પણ શકે અને ન પણ હોઈ શકે.
(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 10 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 1 ગુણ રાખેલ છે. તેના ઉત્તર એક શબ્દ / વૈજ્ઞાનિક શબ્દ / ચિહ્ન દ્વારા આપવાના રહેશે.
(3) પ્રશ્ન ક્રમાંક 11 થી 15 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 2 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર વધુમાં વધુ એક વાકયમાં આપવાના રહેશે.
(4) પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 20 નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 5 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 60 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(5) પ્રશ્ન ક્રમાંક 21 થી 22 લાંબા ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 10 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 100 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(6) પ્રશ્ન ક્રમાંક 23 ખૂબ જ લાંબા ઉત્તરવાળો પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન નાં 15 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નનો ઉત્તર 200 શબ્દોમાં હોવા જોઈએ.

<u>વિભાગ–૧</u>

પ્રશ્ન–૧ આંખના ગોળાની લંબાઈ કેટલી હોય છે.
પ્રશ્ન–૨ આંસુ કઈ ગ્રંથી માંથી સ્ત્રવે છે.
પ્રશ્ન–૩ સ્કેલેરા કેવા કલરની હોય છે.
પ્રશ્ન–૪ સીલીયરી બોડી __________ ઉત્પન્ન કરવા માટે જવાબદાર છે.
પ્રશ્ન–૫ રંગ અંધાપાનું એસેસમેન્ટ કરવા માટે કયો ટેસ્ટ કરાવવો પડે છે.
પ્રશ્ન–૬ કલસ્ટર મોડેલનો ઉપયોગ કેવી જગ્યા માટે ઊપયોગી છે.
પ્રશ્ન–૭ અંધત્વના વિશિષ્ટ કૌશલ્યો ______________ તરીકે જાણીતા છે
પ્રશ્ન–૮ ભારતમાં અંધજનોની પ્રથમ શાળા ______________ માં સ્થાપવામાં આવેલી
પ્રશ્ન–૯ આઈ બોલમાં ભારેદબાણ થાય ત્યારે કયો રોગ ઉત્પન્ન થાય છે.
પ્રશ્ન–૧૦ 'વિઝયુઅલ એકયુટી' એટલે શું ?

<u>વિભાગ–૨</u>

પ્રશ્ન–૧૧ રિફ્રેકટીવ એરર (વક્રીભવનની ક્ષતિ) એટલે શું ?
પ્રશ્ન–૧૨ ફયુઝન એટલે શું ?
પ્રશ્ન–૧૩ 'પ્રેસ બાયોપિયા' એટલે શું ?
પ્રશ્ન–૧૪ શિક્ષણનાં સાધનો બનાવવાનાં સિદ્ધાંતો કેવા હોવા જોઈએ.
પ્રશ્ન–૧૫ 'પ્રત્યક્ષ સેવા' અને 'પરોક્ષ સેવા' એટલે શું ?

<u>વિભાગ–૩</u>

પ્રશ્ન–૧૬ દ્દષ્ટિની ખામી ધરાવતાં બાળકોના શિક્ષણ માટે પરંપરાગત સાધનોનો ઉપયોગ અનિવાર્ય છે ? સમજાવો.
પ્રશ્ન–૧૭ દ્દષ્ટિની મંદતાવાળા બાળકો માટે શારિરીક શિક્ષણ અને યોગનું મહત્ત્વ જણાવો.
પ્રશ્ન–૧૮ સંમ્મેલિત શિક્ષણમાં કયા પ્રકારની સેવાઓ પૂરી પાડવામાં આવે છે.
પ્રશ્ન–૧૯ વહેલાસરની ઓળખ એટલ. શું ? વહેલાસરનો ઊપચાર જણાવો.
પ્રશ્ન–૨૦ માયોપિયા(Miopia) એટલે શું ? તેના લક્ષણો અને ઉપચાર વિષે જણાવો.

વિભાગ–૪

પ્રશ્ન–૨૧ સર્જનાત્મક કલા એટલે શું ? દૃષ્ટિહિન બાળકો માટે અનુકૂળ વિવિધ સર્જનાત્મક કલા પ્રવૃતિને સમજાવો

અથવા

પ્લસ અભ્યાસક્રમ એટલે શું ? પ્લસ અભ્યાસક્રમના અંગભૂત ભાગો વિશે ટૂંકમાં સમજાવો.

પ્રશ્ન–૨૨ 'માનવ આંખ' ની આકૃતિ દોરો અને આંખના વિવિધ ભાગોની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.

અથવા

ભારતમાં થતા આંખના રોગ જણાવી મોતિયો(કેટરેકટ) થવાનાં કારણો, લક્ષણો અને ઉપચાર વિષે નોંધ લખો.

વિભાગ–૫

પ્રશ્ન–૨૩ સંકલિત શિક્ષણ એટલે શું ? સંકલિત શિક્ષણનાં વિવિધ મોડેલોની ચર્ચા કરો ?

અથવા

દૃષ્ટિની મંદતાવાળા બાળકને વાંચન, લેખન, ગતિ(**Mobility**) અને ગણિતશાસ્ત્ર માટે ઉપયોગી સાધનોનો પરિચય આપો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ડિસેમ્બર – 2010
ફક્ત સ્પે. બી. એડ્. (દ્વિતિય વર્ષ) સત્રાંત પરીક્ષા

અભ્યાસક્રમ	: Sp. B.Ed.	નોધણી નંબર : ....
પાઠયક્રમ	: SESH-03	
વિષય	: શ્રવણક્ષતિ પામેલાનું ભાષાના અને અન્ય વિષયોના શિક્ષણકાર્યની પદ્ધતિ પ્રણાલી	
તારીખ	: 26/12/2010 (રવિવાર)	
સમય	: 11:00 TO 2:00	કુલ ગુણ : 80

સૂચના :
(1) દરેક પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે. પ્રશ્નોના આંતરીક વિકલ્પ હોઈ પણ શકે અને ન પણ હોઈ શકે.
(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 10 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 1 ગુણ રાખેલ છે. તેના ઉત્તર એક શબ્દ / વૈજ્ઞાનિક શબ્દ / ચિહ્ન દ્વારા આપવાના રહેશે.
(3) પ્રશ્ન ક્રમાંક 11 થી 15 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 2 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર વધુમાં વધુ એક વાકયમાં આપવાના રહેશે.
(4) પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 20 નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 5 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 60 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(5) પ્રશ્ન ક્રમાંક 21 થી 22 લાંબા ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 10 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 100 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(6) પ્રશ્ન ક્રમાંક 23 ખૂબ જ લાંબા ઉત્તરવાળો પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન નાં 15 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નનો ઉત્તર 200 શબ્દોમાં હોવા જોઈએ.

<u>વિભાગ–૧</u>

પ્રશ્ન–૧ મેટરનલ રીફલેકટીવ મેથડ કયા પ્રકારની બહેરાશ ધરાવતાં બાળકોનાં ભાષા વિકાસમાં મહત્ત્વની છે.
પ્રશ્ન–૨ 'પ્રશ્ન વાચક' સંજ્ઞા કઈ છે ?
પ્રશ્ન–૩ ક્રિયાપદના કાળ કેટલા છે ? કયા કયા ?
પ્રશ્ન–૪ વાંચન એવી સંકુલ પ્રક્રિયા છે જેમાં દૃશ્ય/સંકેતોને ઉકેલવાનાં કૌશલ્યનો સમાવેશ થાય છે ? ખરું કે ખોટું ?
પ્રશ્ન–૫ શબ્દકોશ કૌશલ્યને વ્યાખ્યાયિત કરો.
પ્રશ્ન–૬ 'લાંબુ' શબ્દ ક્રિયાપદ છે કે વિશેષણ ?
પ્રશ્ન–૭ શ્રવણમંદ બાળકને કઈ બે રીતે ભાષા પ્રાપ્ત કરાવી શકાય ?
પ્રશ્ન–૮ સર્વનામ એટલે શું ?
પ્રશ્ન–૯ બે સકમાર્ક ક્રિયાપદો જણાવો.
પ્રશ્ન–૧૦ વાકયની કર્તરી રચના શાનું મહત્ત્વ દર્શાવે છે ?

<u>વિભાગ–૨</u>

પ્રશ્ન–૧૧ સમાનાર્થી શબ્દો અને પર્યાયવાચી શબ્દો વચ્ચે શો તફાવત છે ?
પ્રશ્ન–૧૨ ત્રણ વર્ષના બાળક માટે ઉપયોગ કરી શકાય તેવા ત્રણ–ચાર દૃશ્ય–શ્રાવ્ય સાધનોનાં નામ જણાવો.
પ્રશ્ન–૧૩ બાળકને પ્રાથમિક કક્ષાનું વાંચન શીખવતા પહેલા કઈ બાબતનું જ્ઞાન જરૂરી છે ?
પ્રશ્ન–૧૪ 'કુદરતી પદ્ધતિ' અને 'માળખાગત પદ્ધતિ' નાં મુખ્ય નિયમો કયાં છે ?
પ્રશ્ન–૧૫ એક શબ્દના બે અર્થ નીકળે તેવા બે અર્થ આપો.

વિભાગ–૩

પ્રશ્ન–૧૬ અતિગંભીર માત્રાની શ્રવણખાદ્ય ધરાવતી બધિર શિશુને "મોટું અને નાનું" વિશેની કલ્પના શીખવવા રમતો ! પ્રવૃતિઓની વિગતે રૂપરેખા આપો.

પ્રશ્ન–૧૭ ભાષા શિક્ષણની સહાયક પદ્ધતિઓ વિશે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન–૧૮ વાંચન પ્રક્રિયા વર્ણવો.

પ્રશ્ન–૧૯ શિક્ષણમાં પાઠયપુસ્તકની ભૂમિકા અને મહત્ત્વ ટૂંકમાં સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન–૨૦ મુખ્ય શિક્ષક અને શિક્ષકની ફરજનું ટુંકી યાદી તૈયાર કરો.

વિભાગ–૪

પ્રશ્ન–૨૧ ભાષાના કાર્યો વિષે વિગતે સમજાવો.

અથવા

શ્રવણમંદ બાળકો ભાષાના લેખન કાર્યમાં કયા કયા અને કઈ કઈ ભૂલો કરે છે તે ઉદાહરણ આપી વિસ્તૃત સમજાવો.

પ્રશ્ન–૨૨ શાળામાં પદ્ધતિસરનો વાંચન કાર્યક્રમ કરવા તેમાં શાનો–શાનો સમાવેશ થવો જોઈએ ? તેની વિગતે નોંધ લખો.

અથવા

મૂલ્યાંકન એટલે શું ? મૂલ્યાંકન કસોટીનાં પ્રકારો લખી વિગતે સમજાવો.

વિભાગ–૫

પ્રશ્ન–૨૩ મધરીઝ એટલે શું ? તેની લાક્ષણિકતાઓ લખો.

અથવા

શ્રવણમંદોને ભાષા શિક્ષણ આપવાની પદ્ધતિ 'ધ એપલ ટ્રી પ્રોગ્રામ' વિશે વિગતે લખો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ડિસેમ્બર – 2010
ફકત સ્પે. બી. એડ્. (દ્વિતિય વર્ષ) સત્રાંત પરીક્ષા

અભ્યાસક્રમ : Sp. B.Ed. નોધણી નંબર : ....

પાઠયક્રમ : SESV-03

વિષય : પાઠય સૂચનાઓ આપવાની પદ્ધતિઓ

તારીખ : 26/12/2010 (રવિવાર)

સમય : 11:00 TO 2:00 કુલ ગુણ : 80

સૂચના :

(1) દરેક પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે. પ્રશ્નોના આંતરીક વિકલ્પ હોઈ પણ શકે અને ન પણ હોઈ શકે.

(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 10 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 1 ગુણ રાખેલ છે. તેના ઉત્તર એક શબ્દ / વૈજ્ઞાનિક શબ્દ / ચિહ્ન દ્વારા આપવાના રહેશે.

(3) પ્રશ્ન ક્રમાંક 11 થી 15 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 2 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર વધુમાં વધુ એક વાકયમાં આપવાના રહેશે.

(4) પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 20 નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 5 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 60 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.

(5) પ્રશ્ન ક્રમાંક 21 થી 22 લાંબા ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 10 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 100 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.

(6) પ્રશ્ન ક્રમાંક 23 ખૂબ જ લાંબા ઉત્તરવાળો પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન નાં 15 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નનો ઉત્તર 200 શબ્દોમાં હોવા જોઈએ.

<u>વિભાગ–૧</u>

પ્રશ્ન–૧ પરીક્ષામાં પ્રયોગ કરતી વખતે દૃષ્ટિની મંદતાવાળા બાળકોને

(અ) પ્રયોગ જાતે કરવા કહેવાય (બ) રીડીગ્સનું નિરીક્ષણ કરવા કહેવાય

(ક) તેની દૃષ્ટિવાળા ભાગીદારની મદદથી રીડીંગ રેકોર્ડ કરાય

(ડ) બીજો જે કરે તે માત્ર જોયા કરે

પ્રશ્ન–૨ અધ્યયન અધ્યાપનમાં સ્વીકારાયેલાં એવા બે અભિગમોના નામ આપો.

પ્રશ્ન–૩ દૃષ્ટિ ક્ષતિ પામેલા બાળકોની શ્રવણીય અને સ્પર્શીય ક્ષમતાઓ વધુ હોય છે.

(અ) હા (બ) ના (ક) કંઈ કહી શકાય નહીં

(ડ) સદંતર દૃષ્ટિવિહીન બાળકોની વધુ ક્ષમતાઓ હોય છે.

પ્રશ્ન–૪ દૃષ્ટિ ક્ષતિ પામેલા બાળકો ગણિતને લગતી ગણતરીઓ માટે ઉપયોગમાં લેવાતા સાધનો

(અ) પાટી અને લેખણી છે. (બ) ગણિત પાટીયું અને ટેઈલર કાર્ય માળખું છે.

(ક) બ્રેઈલ લેખન યંત્રો છે. (ડ) ઉપરોકત માંથી કોઈપણ એક નથી.

પ્રશ્ન–૫ દૃષ્ટિક્ષતિ પામેલા બાળકો માટે ગણિતમાં નીચેની બાબતો અંગે કવાયતો ઉપર ભાર મૂકી શકાય.

(અ) અનેક સમસ્યાનો ઉકેલ લાવવા

(બ) સૈધ્ધાંતિક જ્ઞાન મેળવવા

(ક) ખાસ સંકલ્પના સમજાવવા

(ડ) દૃષ્ટિ હોય તેવા સમોવડિયાઓ સાથે એક જ સ્તરે એક સમાન રહેવા

પ્રશ્ન–૬ નકશા વાંચન કૌશલ્યને _______________ માં સમાવેશ કરી શકાય.

પ્રશ્ન–૭ દૃષ્ટિ મંદતાવાળા બાળકો માટે ડાયાગ્રામનું કદ

(અ) છૂટથી શોધવા ખૂબ મોટું હોવું જોઈએ. (બ) હેન્ડી બનાવવા ખૂબ નાનું

(ક) બાળકના બે હાથની પહોંચની અંદર (ડ) ત્રિ–પરિમાણિય સ્વરૂપમાં જ રજૂ થયેલું

પ્રશ્ન–૮ 'કલોક' ની સંકલ્પના ______ શીખવવા માટે ઉપયોગી છે.

(અ) દિશાઓ (બ) સ્થળને લગતી સંકલ્પનાઓ

(ક) નકશાના કઠીન પાસા (ડ) નકશા વાંચનની ટેકનીક

પ્રશ્ન–૯ દેશના નકશામાં કોઈ ખાસ જગ્યા શોધવામાં નીચેની બાબતો સંદર્ભ પોઈન્ટ તરીકે ગણી શકાય.

(અ) દેશની વસ્તી (બ) દેશની સરહદની ધ્યાન પાત્ર વક્ર કે સીધી કિનારાની રેખા

(ક) દેશની નદીઓ (ડ) દેશના પર્વતો

પ્રશ્ન–૧૦ ભારતીય બ્રેઈલ ભાષા ________________ ના સિદ્ધાંત ઉપર આધારીત હતી

<u>વિભાગ–૨</u>

પ્રશ્ન–૧૧ જ્ઞાનતંત્રીય વિકાસમાં દૃષ્ટિહીનતાની ગર્ભિત અસરો જણાવો.

પ્રશ્ન–૧૨ બ્રેઈલ શીખવવાની પદ્ધતિઓની યાદી બનાવો.

પ્રશ્ન–૧૩ ગણિત શીખવામાં દૃષ્ટિ શકિતના નુકશાનમાંથી પરિણમતી સમસ્યાઓ કઈ કઈ છે ?

પ્રશ્ન–૧૪ પ્લે–વે પદ્ધતિ દ્વારા શીખવી શકાય એવી દૃષ્ટિ મંદતાવાળા બાળકો માટેની ક્ષમતા અને કૌશલ્યોનું લિસ્ટ બનાવો.

પ્રશ્ન–૧૫ સ્પર્શ ડાયાગ્રામના લક્ષણો જણાવો.

<u>વિભાગ–૩</u>

પ્રશ્ન–૧૬ વાંચન સારગ્રહણ શકિત શીખવવામાં આવતા મહત્ત્વના તબક્કાઓ જણાવો.

પ્રશ્ન–૧૭ પ્રાથમિક કક્ષાએ દૃષ્ટિક્ષતિ પામેલા બાળકો માટે સંકલ્પના વિકાસના વિવિધ પ્રકારો જણાવો.

પ્રશ્ન–૧૮ દૃષ્ટિ મંદતાવાળા બાળકોને નકશા વાંચન અને અર્થઘટન કરવા કઈ કઈ ક્ષમતાઓ અને કૌશલ્યો કેળવવા જોઈએ.

પ્રશ્ન–૧૯ તબક્કા મુજબ મૂલ્યાંકન કરવાની ટેકનીકો જણાવો.

પ્રશ્ન–૨૦ બ્રેઈલ લેખન માટે ટૂંકી માર્ગદર્શક સૂચનાઓ જણાવો.

<u>વિભાગ–૪</u>

પ્રશ્ન–૨૧ પિઆજેના જ્ઞાનતંત્રીય વિકાસના તબક્કાઓનું વર્ણન કરો.

અથવા

ભાષા વિકાસ કુશળતાઓની સિધ્ધિનાં મૂલ્યાંકન ઉપર દૃષ્ટિક્ષતિની ગર્ભિત અસરો વર્ણવો.

પ્રશ્ન–૨૨ દૃષ્ટિની મંદતાવાળા બાળકોને શીખવવા માટેની પદ્ધતિઓનું વર્ણન કરો.

અથવા

દૃષ્ટિ મંદતાવાળા બાળકો માટે ઉપયોગી નકશાના પ્રકારો જણાવો.

<u>વિભાગ–૫</u>

પ્રશ્ન–૨૩ આકલન અને હલન–ચલનની વ્યાખ્યા આપી તફાવત સમજાવો અને દૃષ્ટિવિહીન વ્યકિત માટે કઈ વિવિધ પદ્ધતિઓ ઉપલબ્ધ છે ?

અથવા

ગણિત શીખવામાં નડતી સમસ્યાઓ સમજાવી અને વિવિધ ગણિતના સહાયક સાધનો અને ઉપકરણો દર્શાવી તેમની ગુણશકિતઓ અને મર્યાદાઓ સમજાવો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ડિસેમ્બર – 2010
ફકત સ્પે. બી. એડ્. (દ્વિતિય વર્ષ) સત્રાંત પરીક્ષા

અભ્યાસક્રમ : Sp. B.Ed. નોધણી નંબર : ....

પાઠયક્રમ : SECM-04

વિષય : વિજ્ઞાનનું શિક્ષણ

તારીખ : 27/12/2010 (સોમવાર)

સમય : 11:00 TO 2:00 કુલ ગુણ : 80

સૂચના :

(1) દરેક પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે. પ્રશ્નોના આંતરીક વિકલ્પ હોઈ પણ શકે અને ન પણ હોઈ શકે.

(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 10 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 1 ગુણ રાખેલ છે. તેના ઉત્તર એક શબ્દ / વૈજ્ઞાનિક શબ્દ / ચિહ્ન દ્વારા આપવાના રહેશે.

(3) પ્રશ્ન ક્રમાંક 11 થી 15 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 2 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર વધુમાં વધુ એક વાકયમાં આપવાના રહેશે.

(4) પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 20 નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 5 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 60 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.

(5) પ્રશ્ન ક્રમાંક 21 થી 22 લાંબા ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 10 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 100 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.

(6) પ્રશ્ન ક્રમાંક 23 ખૂબ જ લાંબા ઉત્તરવાળો પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન નાં 15 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નનો ઉત્તર 200 શબ્દોમાં હોવા જોઈએ.

<u>વિભાગ–૧</u>

પ્રશ્ન–૧ સત્તરમી સદીમાં કયા વૈજ્ઞાનિકે કહ્યું કે બ્રહ્માંડના કેન્દ્ર તરીકે સૂર્ય રહેલો છે ?

પ્રશ્ન–૨ કોઈ પણ બે આલેખ માટે જરૂરી સાધન સામગ્રીના માત્ર નામ લખો.

પ્રશ્ન–૩ પરમાણુની 'L' કક્ષામાં વધુમાં વધુ કેટલા ઈલેકટ્રોન હોય છે ?

પ્રશ્ન–૪ હેલોજન પરિવારમાં રહેલી બે અધાતુઓના નામ લખો.

પ્રશ્ન–૫ સલ્ફાઈડ સ્વરૂપની કાચી ધાતુના નામ આપો.

પ્રશ્ન–૬ કઈ ધાતુ છરીથી કાપી શકાય તેટલી નરમ છે ?

પ્રશ્ન–૭ કાર્બનના વિવિધરૂપો જણાવો.

પ્રશ્ન–૮ નિવસનતંત્ર એટલે શું ?

પ્રશ્ન–૯ ફૂગ સૂક્ષ્મજીવથી થતા રોગના બે નામ લખો.

પ્રશ્ન–૧૦ નિંદણનાશક એટલે શું ?

<u>વિભાગ–૨</u>

પ્રશ્ન–૧૧ સામાજિક સંસ્થાન તરીકે વિજ્ઞાન અંગેની સમજ સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન–૧૨ વિજ્ઞાન પ્રયોગશાળાની અગત્યતા દર્શાવતા ચાર મુદ્દા લખો.

પ્રશ્ન–૧૩ એમોનિયાના અણુમાં કેટલા સહસંયોજક બંધ હોય છે ?

પ્રશ્ન–૧૪ જર્મન સિલ્વરના ઉપયોગો લખો.

પ્રશ્ન–૧૫ મિથેનની બનાવટનું રાસાયણિક સમિકરણ લખો.

<u>વિભાગ–૩</u>

પ્રશ્ન–૧૬ વિજ્ઞાન શિક્ષણના હેતુઓ જણાવો.

પ્રશ્ન–૧૭ 'વૈજ્ઞાનિક સત્ય' – પદ ઉદાહરણ સહ સમજાવો.

પ્રશ્ન–૧૮ બહુવિકલ્પ પ્રકારની કસોટી રચતી વખતે કઈ કઈ કાળજી રાખશો ?

પ્રશ્ન–૧૯ સંકલિત પીરણામ સંબંધી કસોટીના ઉદાહરણ આપો.

પ્રશ્ન–૨૦ સામાન્ય રીતે કયા પ્રકારના પરમાણુઓ આયનિક બંધ રચે છે ?

<u>વિભાગ–૪</u>

પ્રશ્ન–૨૧ વિજ્ઞાનની અધ્યયન–અધ્યાપન પ્રક્રિયામાં શિક્ષક કેન્દ્રી અને વિદ્યાર્થી કેન્દ્રી અભિગમની તુલના કરો.

અથવા

વિજ્ઞાનના પ્રયોગો ગોઠવતી વખતે કયા કયા પગથિયાઓ અનુસરવા જોઈએ.

પ્રશ્ન–૨૨ વિદ્યુત સંયોજક સંયોજનોની લાક્ષણિકતાઓ જણાવી, વિદ્યુત સંયોજક સંયોજનો અને સહસંયોજક સંયોજનોનો તફાવત આપો.

અથવા

જીવવિજ્ઞાન એટલે શું ? જીવવિજ્ઞાનીઓ શેનો અભ્યાસ કરે છે ? – વિગતે વર્ણન કરો.

<u>વિભાગ–૫</u>

પ્રશ્ન–૨૩ વિજ્ઞાન શિક્ષણ માટે વ્યાખ્યાન–નિદર્શન પદ્ધતિના ઉપયોગ વિશે વિગતે સમજાવો. આ પદ્ધતિની મર્યાદાઓ લખો.

અથવા

બ્લ્યુપ્રિન્ટ એટલે શું ? વિજ્ઞાનના કોઈએક એકમ માટે 25 ગુણની બ્લ્યુપ્રિન્ટ આધારિત કસોટી રચો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ડિસેમ્બર – 2010
ફકત સ્પે. બી. એડ્. (દ્વિતિય વર્ષ) સત્રાંત પરીક્ષા

અભ્યાસક્રમ	: **Sp. B.Ed.**	નોધણી નંબર : ....
પાઠયક્રમ	: **SECM-06**	
વિષય	: સમાજવિદ્યાનું અધ્યાપન	
તારીખ	: **27/12/2010** (સોમવાર)	
સમય	: **11:00 TO 2:00**	કુલ ગુણ : **80**

સૂચના :
(1) દરેક પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે. પ્રશ્નોના આંતરીક વિકલ્પ હોઈ પણ શકે અને ન પણ હોઈ શકે.
(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 10 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 1 ગુણ રાખેલ છે. તેના ઉત્તર એક શબ્દ / વૈજ્ઞાનિક શબ્દ / ચિહ્ન દ્વારા આપવાના રહેશે.
(3) પ્રશ્ન ક્રમાંક 11 થી 15 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 2 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર વધુમાં વધુ એક વાકયમાં આપવાના રહેશે.
(4) પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 20 નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 5 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 60 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(5) પ્રશ્ન ક્રમાંક 21 થી 22 લાંબા ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 10 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 100 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(6) પ્રશ્ન ક્રમાંક 23 ખૂબ જ લાંબા ઉત્તરવાળો પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન નાં 15 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નનો ઉત્તર 200 શબ્દોમાં હોવા જોઈએ.

<u>વિભાગ–૧</u>

પ્રશ્ન–૧ સમાજવિદ્યાઓ કોના સંબંધોને લગતા અનુભવોનું સગ્રથન કરે છે ?
પ્રશ્ન–૨ માપન એ કેવા પ્રકારનો ખ્યાલ છે ?
પ્રશ્ન–૩ ઈતિહાસના પિતામહ તરીકે કોને માનવામાં આવે છે ?
પ્રશ્ન–૪ ગાંધીજી પોતાના રાજનીતિક ગુરુ કોને માનતા હતા ?
પ્રશ્ન–૫ ભારતમાં પ્રાચીન પર્વત શ્રેણી કઈ છે ?
પ્રશ્ન–૬ બૃહદ હિમાલયને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?
પ્રશ્ન–૭ ભારતમાં સૌથી મોટી પરિવહન સેવા કઈ છે ?
પ્રશ્ન–૮ 'કુલ ઘરેલું ઉત્પાદન' નું અંગ્રેજીમાં ટૂંકુનામ શું છે ?
પ્રશ્ન–૯ મનુષ્યની પ્રથમ સામાજિક સંસ્થા કઈ છે ?
પ્રશ્ન–૧૦ લોકસભાના અધ્યક્ષને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે ?

<u>વિભાગ–૨</u>

પ્રશ્ન–૧૧ અધ્યાપન(શિક્ષણ)ની પ્રક્રિયાનો સ્વતંત્રચલ જણાવો.
પ્રશ્ન–૧૨ રામકૃષ્ણ મિશનની સ્થાપના કોણે કરી હતી. ?
પ્રશ્ન–૧૩ ભરતીનાં જંગલો કયા વિસ્તારમાં જોવા મળે છે ?
પ્રશ્ન–૧૪ અર્થતંત્રના મુખ્ય પ્રકાર જણાવો.
પ્રશ્ન–૧૫ ભારતનું સંવિધાન કયા વર્ષથી અમલમાં આવ્યું હતું ?

<u>વિભાગ–૩</u>

પ્રશ્ન–૧૬ સામાજિક વિજ્ઞાન અને સમાજવિદ્યાનો તફાવત સમજાવો.
પ્રશ્ન–૧૭ ઈતિહાસની વિશેષતાઓ જણાવો.
પ્રશ્ન–૧૮ નકશો ભૂગોળનું અભિન્ન અંગ છે. શા માટે ? સમજાવો.
પ્રશ્ન–૧૯ સામાજિક અને ભૌતિક આંતરમાળખાને તફાવત સમજાવો.
પ્રશ્ન–૨૦ વિશ્વશાંતિમાં ભારતના યોગદાનનું વર્ણન કરો.

વિભાગ–૪

પ્રશ્ન–૨૧ સમાજવિદ્યા શિક્ષણના વિવિધ પ્રશ્નો સંદર્ભે શિક્ષકની ભૂમિકા પર સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.

અથવા

ભારતીય સંસ્કૃતિની મુખ્ય વિશેષતાઓ જણાવી વિસ્તૃત છણાવટ કરો.

પ્રશ્ન–૨૨ પ્રાકૃતિક સંસાધનો જણાવી દરેક પર સવિસ્તાર ચર્ચા કરો.

અથવા

વિકાસના આર્થિક અવરોધો પર ઉદાહરણ આપી ચર્ચા કરો.

વિભાગ–૫

પ્રશ્ન–૨૩ કેન્દ્રીય સ્તર પર જોવા મળતું સરકારનું માળખું બતાવી વિસ્તારથી સમજાવો.

અથવા

પ્રદૂષણના પ્રકાર જણાવી દરેક પ્રકારનાં પ્રદૂષણોને સવિસ્તાર સમજાવો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ડિસેમ્બર – 2010
ફકત સ્પે. બી. એડ્. (દ્વિતિય વર્ષ) સત્રાંત પરીક્ષા

અભ્યાસક્રમ	: Sp. B.Ed.	નોધણી નંબર	: ....
પાઠયક્રમ	: SECP-03		
વિષય	: શૈક્ષણિક આયોજન અને સંચાલન		
તારીખ	: 23/12/2010 (ગુરૂવાર)		
સમય	: 11:00 TO 2:00		કુલ ગુણ : 80

સૂચના :
(1) દરેક પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે. પ્રશ્નોના આંતરીક વિકલ્પ હોઈ પણ શકે અને ન પણ હોઈ શકે.
(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 10 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 1 ગુણ રાખેલ છે. તેના ઉત્તર એક શબ્દ / વૈજ્ઞાનિક શબ્દ / ચિહ્ન દ્વારા આપવાના રહેશે.
(3) પ્રશ્ન ક્રમાંક 11 થી 15 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 2 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર વધુમાં વધુ એક વાકયમાં આપવાના રહેશે.
(4) પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 20 નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 5 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 60 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(5) પ્રશ્ન ક્રમાંક 21 થી 22 લાંબા ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 10 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 100 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(6) પ્રશ્ન ક્રમાંક 23 ખૂબ જ લાંબા ઉત્તરવાળો પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન નાં 15 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નનો ઉત્તર 200 શબ્દોમાં હોવા જોઈએ.

<u>વિભાગ–૧</u>

પ્રશ્ન–૧ યુનેસ્કોની સ્થાપના કયા વર્ષમાં થઈ ? તેના સ્થાપક સભ્ય દેશના નામ આપો/જણાવો.
પ્રશ્ન–૨ રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ જાતી (1986) નો મુખ્ય ઉદ્દેશ શો હતો ?
પ્રશ્ન–૩ શૈક્ષણિક આયોજનની સંકલ્પના જણાવો.
પ્રશ્ન–૪ કેન્દ્રીય સરકાર હસ્તકની કોઈ એક શૈક્ષણિક સંસ્થાનું પૂરું નામ જણાવો.
પ્રશ્ન–૫ ઉત્તર પરિક્ષણ એટલે શું ?
પ્રશ્ન–૬ **CIPP** પ્રતિમાન કોણે રજૂ કર્યુ.
પ્રશ્ન–૭ **IGNOU** દ્વારા અભ્યાસક્રમ વિકાસના ચાર અભિગમો કયા છે ?
પ્રશ્ન–૮ પ્રમાણિત કસોટીનું કોઈ એક લક્ષણ બનાવો.
પ્રશ્ન–૯ વલણની વ્યાખ્યા આપો.
પ્રશ્ન–૧૦ કૉલૉનીએ 1988માં કઈ કસોટી તૈયાર કરી ?

<u>વિભાગ–૨</u>

પ્રશ્ન–૧૧ ડેરેક સેવેન્દ્રી અનુસાર અભ્યાસક્રમની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
પ્રશ્ન–૧૨ અભ્યાસક્રમના મુખ્ય આધારો કયા છે ?
પ્રશ્ન–૧૩ અભ્યાસક્રમના મૂલ્યાંકન માટેનું સૌથી જાણીતુ પ્રતિમાન કોનું છે ? તેનું રેખાચિત્ર આપો.
પ્રશ્ન–૧૪ મોડયુલર અભ્યાસક્રમનો અર્થ આપો.
પ્રશ્ન–૧૫ ક્રમમાપદંડની કોઈ ચાર મર્યાદાઓ જણાવો.

<u>વિભાગ–૩</u>

પ્રશ્ન–૧૬ મૂલ્યાંકનનાં કોઈ પાંચ સાધનો જણાવી, તેના વિશે ટૂંકમાં સમજાવો.
પ્રશ્ન–૧૭ માનાંક સંદર્ભ મૂલ્યાંકન અને મૂલક સંદર્ભ મૂલ્યાંકનનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો. (પાંચ મુદ્દામાં)
પ્રશ્ન–૧૮ અભ્યાસક્રમ યોજના માટે ધ્યાનમાં રાખવાની પાંચ બાબતો જણાવો.
પ્રશ્ન–૧૯ અભ્યાસક્રમ સંચાલનકારની ભૂમિકા પાંચ મુદ્દામાં ચર્ચો
પ્રશ્ન–૨૦ શૈક્ષણિક આયોજનની અનિવાર્યતા દર્શાવતી પાંચ બાબતો જણાવો.

<u>વિભાગ–૪</u>

પ્રશ્ન–૨૧ શિક્ષણની નીતિ નિર્ધારણ માટે કામ કરનાર પંચોનો ઉલ્લેખ કરી "વિશ્વ વિદ્યાલય કમિશન રચના" ના ઉદ્દેશો અને મુખ્ય ભલામણો સવિસ્તાર જણાવો.

અથવા

શૈક્ષણિકની આયોજનની આવશ્યકતા, લક્ષણો અને તેના સિદ્ધાંતો વિગતે વર્ણવો.

પ્રશ્ન–૨૨ માપન અને મૂલ્યાંકનનો ભેદ સ્પષ્ટ કરી સારા મૂલ્યાંકન સાધનોની વિશેષતાઓ વિગતે સમજાવો.

અથવા

બોધાત્મક અને બિનબોધાત્મક વર્તનોના મૂલ્યાંકનનો ઉદ્દેશ સ્પષ્ટ કરી તેના વર્તનક્ષેત્રો જણાવો.

<u>વિભાગ–૫</u>

પ્રશ્ન–૨૩ આપણા દેશની કેન્દ્રકક્ષાથી લઈ ખાનગી સાહસકક્ષાએ કામ કરતી પ્રત્યેક શિક્ષણ પ્રબંધ (વ્યવસ્થા) સંસ્થાઓ જણાવી તેમની જવાબદારી, હેતુઓ અને કાર્યોની વિગતે ચર્ચા કરો.

અથવા

મુકત અધ્યયન સામગ્રીના લક્ષણો જણાવી તેની અભ્યાસક્રમ સામગ્રી રચના વિષે વિગતે સમજ આપો. **IGNOU** ના અભ્યાસક્રમ વિકાસના અભિગમો વિશે પણ નોંધ તૈયાર કરો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ડિસેમ્બર – 2010
ફકત સ્પે. બી. એડ્. (દ્વિતિય વર્ષ) સત્રાંત પરીક્ષા

અભ્યાસક્રમ	: Sp. B.Ed.	નોધણી નંબર	: ....
પાઠયક્રમ	: SESM-03		
વિષય	: અભ્યાસક્રમ અને શિક્ષણકાર્યની વ્યૂહરચનાઓ		
તારીખ	: 26/12/2010 (રવિવાર)		
સમય	: 11:00 TO 2:00		કુલ ગુણ : 80

સૂચના :
(1) દરેક પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે. પ્રશ્નોના આંતરીક વિકલ્પ હોઈ પણ શકે અને ન પણ હોઈ શકે.
(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 10 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 1 ગુણ રાખેલ છે. તેના ઉત્તર એક શબ્દ / વૈજ્ઞાનિક શબ્દ / ચિહ્ન દ્વારા આપવાના રહેશે.
(3) પ્રશ્ન ક્રમાંક 11 થી 15 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 2 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર વધુમાં વધુ એક વાકયમાં આપવાના રહેશે.
(4) પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 20 નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 5 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 60 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(5) પ્રશ્ન ક્રમાંક 21 થી 22 લાંબા ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 10 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 100 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(6) પ્રશ્ન ક્રમાંક 23 ખૂબ જ લાંબા ઉત્તરવાળો પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન નાં 15 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નનો ઉત્તર 200 શબ્દોમાં હોવા જોઈએ.

<u>વિભાગ–૧</u>

પ્રશ્ન–૧ પૂર્વ પ્રક્ષેપ કાર્યક્રમ દરેક વયજૂથ માટે છે. સાચુ/ખોટું.
પ્રશ્ન–૨ કાર્ય ઉપયોગી શિક્ષણ એટલે શું ?
પ્રશ્ન–૩ પ્રોત્સાહનની વ્યાખ્યા જણાવો.
પ્રશ્ન–૪ શેપીગ એટલે શું ?
પ્રશ્ન–૫ રેકોર્ડ રાખવાના બે લાભ જણાવો.
પ્રશ્ન–૬ ભૂલ વિશ્લેષણ એટલે શું ?
પ્રશ્ન–૭ વી.એલ.બી.ડબલ્યુ.(VLBW) નું પુરુ નામ લખો.
પ્રશ્ન–૮ બધા જ બાળકો સર્જનાત્મક પ્રવૃતિ કરી શકે. સાચુ/ખોટું.
પ્રશ્ન–૯ સામાન્યીકરણની વ્યાખ્યા આપો.
પ્રશ્ન–૧૦ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા માનસિકક્ષતિવાળા વ્યકિતઓ માટે અપાતી બે છૂટછાટ.

<u>વિભાગ–૨</u>

પ્રશ્ન–૧૧ યોગના બે ફાયદા જણાવો.
પ્રશ્ન–૧૨ નમૂનો(મોડેલિગ) એટલે શું ?
પ્રશ્ન–૧૩ કોઈપણ ચાર શિયાળુ રમતનાં નામ જમાવો.
પ્રશ્ન–૧૪ કાર્યવિશ્લેષણ ની પદ્ધતિઓનાં નામ આપો.
પ્રશ્ન–૧૫ બહુસંવેદનાત્મક અભિગમ એટલે શું ?

<u>વિભાગ–૩</u>

પ્રશ્ન–૧૬ પાઠ આયોજનના ફાયદા.
પ્રશ્ન–૧૭ શીખવવાનાં સિદ્ધાંતો.
પ્રશ્ન–૧૮ સમ્મિલિત શિક્ષણ
પ્રશ્ન–૧૯ વિકલાંગોની સંકલિત શિક્ષણનાં લાભો.
પ્રશ્ન–૨૦ વ્યકિતગત શૈક્ષણિક કાર્યક્રમ

વિભાગ–૪

પ્રશ્ન–૨૧ અભ્યાસક્રમ એટલે શું ? અભ્યાસક્રમ રચનાનાં સિદ્ધાંતો સમજાવો.

અથવા

માનસિકક્ષતિવાળા બાળકોને શીખવવાની પ્રક્રિયા ની વિસ્તારથી ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન–૨૨ સહઅભ્યાસક્રમ પ્રવૃતિનું મહત્ત્વ સમજાવી પૂર્વ પ્રાથમિકસ્તરનાં માનસિકક્ષતિવાળા બાળકો માટે સહઅભ્યાસક્રમ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

અથવા

વિશિષ્ટ ઓલમ્પિક શું છે તેની વિવિધ બાબતોની વિસ્તારથી ચર્ચા કરો.

વિભાગ–૫

પ્રશ્ન–૨૩ યોગ એટલે શું ? યોગ શીખવાની અલગ અલગ પદ્ધતિઓ સવિસ્તાર સમજાવો.

અથવા

પ્રબલન એટલે શું ? તેના પ્રકારો સમજાવી તેની ઉપયોગીતાની ચર્ચા કરો.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા ડિસેમ્બર – 2010
ફકત સ્પે. બી. એડ્. (દ્વિતિય વર્ષ) સત્રાંત પરીક્ષા

અભ્યાસક્રમ : **Sp. B.Ed.** નોધણી નંબર : ....
પાઠયક્રમ : **SECM-05**
વિષય : ગણિતનું શિક્ષણ
તારીખ : **27/12/2010** (સોમવાર)
સમય : **11:00 TO 2:00** કુલ ગુણ : **80**

સૂચના :
(1) દરેક પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે. પ્રશ્નોના આંતરીક વિકલ્પ હોઈ પણ શકે અને ન પણ હોઈ શકે.
(2) પ્રશ્ન ક્રમાંક 1 થી 10 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 1 ગુણ રાખેલ છે. તેના ઉત્તર એક શબ્દ / વૈજ્ઞાનિક શબ્દ / ચિહ્ન દ્વારા આપવાના રહેશે.
(3) પ્રશ્ન ક્રમાંક 11 થી 15 ખૂબ જ નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 2 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર વધુમાં વધુ એક વાકયમાં આપવાના રહેશે.
(4) પ્રશ્ન ક્રમાંક 16 થી 20 નાના ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 5 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 60 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(5) પ્રશ્ન ક્રમાંક 21 થી 22 લાંબા ઉત્તરવાળા પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન માટે 10 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નોના ઉત્તર 100 શબ્દોથી વધુ ન હોવા જોઈએ.
(6) પ્રશ્ન ક્રમાંક 23 ખૂબ જ લાંબા ઉત્તરવાળો પ્રશ્નો છે. તે દરેક પ્રશ્ન નાં 15 ગુણ રાખેલ છે. આ પ્રશ્નનો ઉત્તર 200 શબ્દોમાં હોવા જોઈએ.

<u>વિભાગ–૧</u>

પ્રશ્ન–૧ જો $Log_a 64=3$ હોય તો a ની કિંમત શોધો.
પ્રશ્ન–૨ 'શેર ચડતે ભાવે છે' – એટલે શું ?
પ્રશ્ન–૩ ડેટા(માહિતી) એ કયા લેટીન શબ્દ પરથી ઉતરી આવ્યો છે ?
પ્રશ્ન–૪ સાંત ગણની વ્યાખ્યા આપો.
પ્રશ્ન–૫ n એ 7 અથવા 7 કરતાં મોટા છે – વિધાનને ગાણિતિક સ્વરૂપે દર્શાવો.
પ્રશ્ન–૬ અલ્ગોરીધમને ચિત્રાત્મક રીતે દર્શાવવાની રીતને શું કહેવામાં આવે છે ?
પ્રશ્ન–૭ $\sin 60°$ ની કિંમત કેટલી થાય ?
પ્રશ્ન–૮ ઉત્સેધકોણની વ્યાખ્યા આપો.
પ્રશ્ન–૯ a ઊંચાઈ અને b ત્રિજયાવાળા નળાકારનું ઘનફળ કેટલું હોય ?
પ્રશ્ન–૧૦ '$A=\{\phi\}$ ગણ A ખાલીગણ છે' આ વિધાન સાચું છે ? તમારા જવાબનું કારણ આપો.

<u>વિભાગ–૨</u>

પ્રશ્ન–૧૧ 10,15,12,8,30,39 નો મધ્યક શોધો.
પ્રશ્ન–૧૨ - 8 થી મોટી અને 5 થી નાની પૂર્ણાંક સંખ્યાઓનો ગણ યાદીની રીતે દર્શાવો.
પ્રશ્ન–૧૩ 19 મી સદીની શરૂઆતમાં ચાર્લ્સ બેબેઝે કયા કયા એન્જિનની શોધ કરી હતી.
પ્રશ્ન–૧૪ એકરૂપ રેખાખંડો કોને કહેવાય ?
પ્રશ્ન–૧૫ ત્રિકોણમિતિય નિત્યસમ $1 + \tan^2 A = \sec^2 A$ સાબિત કરો.

<u>વિભાગ–૩</u>

પ્રશ્ન–૧૬ માહિતીનો વિસ્તાર એટલે શું ? ઉદાહરણ સહ સમજાવો.
પ્રશ્ન–૧૭ $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$ પરિણામ વેન આકૃતિની મદદથી ચકાસો.
પ્રશ્ન–૧૮ $12X^4 - 13X^3 - 10X^2 + 16X - 25$ ને $4X^2 - 3X + 5$ વડે ભાગો.
પ્રશ્ન–૧૯ $3X + 4y = 7$ અને $2X - Y = 10$ સમીકરણોની સંહતિનો ઉકેલ શોધો.
પ્રશ્ન–૨૦ પાયથાગોરસનો પ્રમેય લખો અને સાબિત કરો.

<u>વિભાગ–૪</u>

પ્રશ્ન–૨૧ નીચેના વિધેયો માટે આલેખ દોરો.

(a) $\{ (x,y) / y = | x | + 1\}$ (b) $\{ (x,y) / y = \sqrt{x}$

અથવા

સાબિત કરો કે ત્રણ અસમરેખ ભિન્ન બિંદુઓમાંથી એક અને ફક્ત એક જ વર્તુળ પસાર થાય છે.

પ્રશ્ન–૨૨ જો $\sec\theta = \frac{2}{\sqrt{3}}$ હોય તો $\cot\theta + \frac{1}{\operatorname{cosec}\theta + \cot\theta}$ શોધો

અથવા

એક વાયરને ચોરસ આકારમાં વાળવામાં આવે તો વળેલા ભાગનું ક્ષેત્રફળ 121 સેમી^{2} થાય છે. આ વાયરમાંથી વર્તુળ બનાવવામાં આવે તો બનતા વર્તુળનું ક્ષેત્રફળ શોધો.

<u>વિભાગ–૫</u>

પ્રશ્ન–૨૩ શેષ પ્રમેય અને અવયવ પ્રમેયની ઉદાહરણસહ ચર્ચા કરો.

અથવા

20 મી સદીના કમ્પ્યૂટરની પેઢીઓ વર્ણવો.